

KOMISSION LAUSUNTO,
annettu 12 päivänä lokakuuta 2011,
Kroatian tasavallan Euroopan unionin jäsenysshakemuksesta

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 49 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Jokainen Euroopan valtio, joka kunnioittaa Euroopan unionin arvoja ja sitoutuu edistämään niitä, voi hakea unionin jäsenyyttä. Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina.
- (2) Kroatian tasavalta on hakenut Euroopan unionin jäsenyyttä.
- (3) Kroatiasta 20 päivänä huhtikuuta 2004 antamassaan lausunnossa ⁽¹⁾ komissio esitti jo näkemyksensä tietyistä hakemukseen liittyvien kysymysten keskeisistä näkökohdista.
- (4) Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti kelpoisuusehdot, jotka ohjaavat liittymisprosessia ja komission määrääjain laatimia arvioita Kroatian jäsenyysvalmiuksista. Poliittisten jäsenyysehtojen mukaisesti Kroatian on huolehdittava siitä, että maassa on vakaat instituutiot, jotka takaavat demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun. Nämä vaatimukset sisältyvät nykyisin Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaan. Taloudelliset jäsenyys ehdot edellyttävät toimivaa markkinataloutta ja valmiuksia selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista unionissa. Unionin säännöstöä koskevalla jäsenyys ehdolla tarkoitetaan kykyä selviytyä jäsenyysvelvoitteista, jotka johtuvat perussopimuksista ja unionin lainsäädännöstä (säännöstö), sekä sitoutumista poliittisen unionin sekä talous- ja rahaliiton tavoitteisiin. Unionin valmiudet ottaa vastaan uusia jäseniä ja samalla huolehtia Euroopan yhdentymisen etenemisestä on niin ikään tärkeä, sekä unionin että ehdokasmaan yleisen edun mukainen seikka.
- (5) Neuvosto määritteli 31 päivänä toukokuuta 1999 Länsi-Balkanin maita koskevat vakautus- ja asosiaatioprosessin ehdot, joita ovat muun muassa yhteistyö entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän sotarikostuomioistuimen kanssa sekä alueellinen yhteistyö.
- (6) Joulukuussa 2006 Eurooppa-neuvosto vahvisti uuden laajentumista koskevan yksimielisyyden, jonka kulmakiviä ovat sitoumusten vahvistamiseen, ehdollisuuteen ja tiedottamiseen perustuva laajentumisstrategia ja unionin kyky ottaa vastaan uusia jäseniä.
- (7) Jäseneksi ottamisen ehdoista ja perussopimukseen tehtävistä mukautuksista on neuvoteltu jäsenvaltioiden ja Kroatian välisessä konferenssissa. Neuvottelut käytiin neuvottelukehyksen puitteissa neuvottelulukujen avaamiselle ja sulkemiselle asetettuja tiukkoja ehtoja noudattaen. Neuvottelut saatiin päätökseen 30 päivänä kesäkuuta 2011, ja sovitut ehdot ovat oikeudenmukaisia ja asianmukaisia.
- (8) Unioniin liittyessään Kroatia hyväksyy varauksetta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen tavoitteineen, kaikki niiden voimaantulon jälkeen tehdyt päätökset sekä Euroopan unionin ja atomienergiayhteisön kehittämiseksi ja vahvistamiseksi tehdyt ratkaisut.

⁽¹⁾ KOM(2004) 257 lopullinen.

- (9) Näillä perussopimuksilla luodulle oikeusjärjestykselle on ominaista, että tiettyjä niiden määräyksiä ja toimielinten antamia säädöksiä sovelletaan sellaisenaan, että unionin lainsäädäntö on ensisijaista sen kanssa mahdollisesti ristiriidassa oleviin kansallisiin säännöksiin nähden ja että on olemassa menettelyjä unionin lainsäädännön yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Euroopan unioniin liittymisen edellyttää näiden sääntöjen sitovuuden tunnustamista, koska niiden noudattaminen on välttämätöntä unionin lainsäädännön toimivuuden ja yhtenäisyyden varmistamiseksi.
- (10) Komissio katsoo, että Kroatia täyttää poliittiset jäsenyysehdot, ja uskoo sen täyttävän taloudelliset ja unionin säännöstöä koskevat jäsenyysehdot ja olevan valmis jäsenyyteen 1 päivään heinäkuuta 2013 mennessä. Jäsenyys edellyttää unionin perusarvojen jatkuvaa kunnioittamista sekä sitoutumista niiden edistämiseen.
- (11) Kroatia on edennyt pitkälle jäsenysvalmisteluissaan. Komissio kehottaa Kroatiaa jatkamaan toimia unionin säännöstöön lähentymiseksi ja maan hallinnollisten valmiuksien vahvistamiseksi muun muassa jatkamalla julkishallinnon uudistamista. Komissio seuraa jatkossakin tiiviisti, miten Kroatia selviytyy liittymisneuvotteluissa antamiensa sitoumusten täytäntöönpanosta, myös niiden sitoumusten osalta, jotka on pantava täytäntöön ennen liittymispäivää, ja käynnissä olevia valmisteluja vastata liittymisen myötä maalle lankeavista jäsenysvelvoitteista. Seurannassa keskitytään erityisesti sitoumuksiin, joita Kroatia on antanut oikeudenkäytön, korruption torjunnan ja perusoikeuksien aloilla, oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alalla rajaturvallisuus mukaan lukien sekä kilpailupolitiikan alalla. Jos seurannassa tulee esiin ongelmia, joita Kroatia ei hoida, komissio lähettää maan viranomaisille tarvittaessa varhaisvaroituskirjeitä ja voi ehdottaa, että neuvosto toteuttaa kaikki aiheelliset toimenpiteet jo ennen liittymistä. Komissio myös varaa oikeuden soveltaa liittymissopimuksessa vahvistettuja eri suojalausekkeita sekä Kroatian telakka- ja terästeollisuuden valtiontukia koskevaa erityismekanismia.
- (12) Oikeusvarmuuden takaamiseksi unionin lainsäädännön täytäntöönpanossa komissio kehottaa Kroatian viranomaisia huolehtimaan siitä, että unionin säännöstön käänös- ja tarkastustyö saadaan valmiiksi ennen liittymispäivää.
- (13) Euroopan unionin yhtenä tavoitteena on syventää siihen kuuluvien kansakuntien välistä solidaarisuutta kunnioittaen samalla niiden historiaa, kulttuuria ja perinteitä.
- (14) Euroopan unionin laajentuminen Kroatian liittymisen myötä tukee vakauden, vapauden ja vaurauden lisääntymistä Euroopassa. Kroatian odotetaan osallistuvan jatkossakin aktiivisesti Länsi-Balkanin alueelliseen yhteistyöhön. Komissio on tyytyväinen Kroatian antamaan julistukseen eurooppalaisten arvojen edistämiseksi Kaakkois-Euroopassa ja varsinkin maan sitoutumiseen siihen, etteivät kahdenväliset kysymykset saisi hankaloittaa ehdokasmaiden liittymisprosessia. Kroatian liittymisen vahvistaa unionin sitoutumisen kaikkien Länsi-Balkanin maiden Eurooppa-perspektiiviin,

ANTAA PUOLTAVAN LAUSUNNON

Kroatian tasavallan liittymisestä Euroopan unioniin.

Tämä lausunto on osoitettu neuvostolle.

Tehty Brysselissä 12 päivänä lokakuuta 2011.

Komission puolesta

Štefan FÜLE

Laajentumisesta vastaava komission jäsen

Komission puolesta

Puheenjohtaja

José Manuel BARROSO